

“Jen naučené fráze, nic nechápou. Rétorika vlády nesedí s realitou, a to ještě koalice nezačala konat”. Ekonomka Šichtařová nekompromisně odhaluje neschopnost a diletantství nastupující vlády

- CZ24 News | 8. listopadu 2021

ČESKO: Rétorika vlády tak úplně nesedí s realitou, a to ještě vláda nezačala konat. Mluví o snižování počtu státních úředníků, ale zvyšuje počet ministrů. Před volbami slibovala, že nepřipustí lockdown, teď už o něm mluví. Markéta Šichtařová dává v souvislosti s obsazením postu ministra financí také za pravdu Václavu Klausovi s chybějící backgroundovou znalostí financí. „Právnick Sobotka, chemik Kalousek a právnička Schillerová ukázali, kam to s veřejnými financemi vede, když je neřídí ekonom. Do stejných končin, které se vulgárně nazývají jednou částí těla, to pravděpodobně povede i pod vedením ajťáka.“ míní.

Vláda Petra Fialy bude mít celkem 18 členů, přibudou v ní tři vládní posty, nově v ní budou ministři pro evropské záležitosti, legislativu a pro vědu. Dá se to brát tak, že rozšíření počtu členů kabinetu je vyvoláno nutností třeba i v souvislosti s blížícím se českým předsednictvím EU, nebo jen způsobem jak udržet pohromadě obě koalice, aby nikdo nepřišel zkrátka? Když k tomu přidáme fakt, že Sněmovna bude mít rekordní počet šesti místopředsedů, nenahlodávají už tyto kroky víru v plnění slibů o úsporách ve státní správě a propouštění úředníků?

Vždy, když se mě někdo zeptá, jak ven z té ekonomicky nedobré situace, ve které jsme, moje odpověď začíná u propouštění státních úředníků. Od toho se totiž odvíjí všechno ostatní. Menší počet státních úředníků vede ke snížení tenze na trhu práce, k menšímu tlaku na růst inflace, k posílení veřejného sektoru relativně k soukromému, ke zpomalení státního zadlužování... a tak dál a dál. No a nová vláda na to jde přesně obráceně. Bude počet státních úředníků a množství státní agendy opět navyšovat! Kdo si jako myslí, že za chvíli bude schopen bobtnající stát žít, když je pořád větší a soukromý sektor pořád menší?

„Nedopustíme další lockdown. Změna, které můžete věřit.“ To hlásaly předvolební plakáty koalice SPOLU, ze kterých se usmívali lídři ODS, KDU-ČSL a TOP 09. Pravděpodobný ministr zdravotnictví Vlastimil Válek z TOP 09 v rozhovoru pro Echo24 ale vzhledem k prudkému růstu pozitivně testovaných připustil kompletní uzavření během Vánoc. Vzhledem k tomu, že jsme lockdown zažili před rokem, nečekala byste od „změny, které můžeme věřit“, jiné řešení?

Od „změny, které můžeme věřit“, jsem nic moc jiného nečekala, protože k tomu, aby SPOLU udělala něco „jinak“ a „nově“, by musela přestat covid nazírat dosavadním diletantským politickým způsobem. Lockdown je vlastně variací na povinně „nepovinné“ očkování – je to státem vynucovaná „ochrana“ a pokus zabránit šíření viru. Bohužel, celý koncept lockdownu je založen na metodologicky chybné úvaze. Neexistuje žádný důkaz, že by lockdown vedl k menšímu počtu úmrtí na covid.

A i kdyby k menšímu počtu úmrtí vedl – no a co? Každý se přeci může uzamknout do svého osobního lockdownu dobrovolně. Tak nechť ten, kdo se covidu bojí, zůstane zamčený doma, a kdo se nebojí, nechť chodí klidně bez očkování a bez respirátoru mezi lidi. Nikdo nikomu nebrání přijmout bezpečnostní opatření, jaká se mu zlíbí. Je to jako s očkováním: Neočkovaní na sebe berou dobrovolně nějaké riziko, že budou mít těžší průběh, stejně tak jako očkovaní na sebe dobrovolně berou nějaké riziko komplikací očkovaní. Jeden se víc bojí toho, druhý onoho. Jeden riskuje komplikace z nemoci, druhý riskuje komplikace z očkovaní.

Zatím mi nikdo nedal metodologicky a průkazně uspokojivou odpověď na mnohé otázky: Opravdu musíme proočkovat všechny? Podle matematických modelů epidemiologů, kteří „spočítali“ kolektivní imunitu? Nejsou to náhodou ty stejné modely, které modelují oteplování planety, ale snad ještě nikdy se netrefily? Proč nikdo nediskutuje o tom, že virus mutuje, ale vakcína zůstává stejná? Chřipka taky mutuje, ale vakcína se každý rok mění. Jsou protilátky vůbec nosičem imunity? Proč nyní zakládáme svou víru ve vakcíny na protilátkách, když celá epidemie přeci začala rétorikou těch stejných vědců, že covid je ten nejvíc nejhorší virus, protože prodělaná nemoc a z ní vyplývající protilátky nejsou garancí ničeho a nechrání nás před reinfekcí? Proč před pár měsíci vědci tvrdili, že druhá infekce může být dokonce horší, protože slavná cytokinová bouře? Proč jsou dneska protilátky vyplývající z vakcíny zase O. K., a kdo se nenechá očkovat, je zločinec?

Ale abychom do vznikající vlády jen nebušili. Z dohodnutého [programového prohlášení](#) vypadají některé body zajímavě. Závazek snížit schodek veřejných financí na tři procenta HDP, zvýšit slevu na poplatníka, snížit sociální pojištění, zavedení možnosti platit jedno procento svého důchodového pojištění rodičům či prarodičům, zvýhodnění soukromého spoření, snížení počtu úřednických míst, dávat deset procent státního rozpočtu na investice, v zájmu zdravých veřejných financí co nejrychleji splnit fiskální maastrichtská kritéria, zavedení možnosti dobrovolného doplňkového zdravotního připojištění a pravidelnou valorizaci plateb za státní pojištěnce, zakotvení ochrany vody v Ústavě a tak dále. Můžeme si vůbec přít něco víc, než nám příští vláda svým prohlášením garantuje?

Jsem hodně opatrná. Za prvé, rétorika vlády tak úplně nesedí s realitou, a to ještě vláda nezačala konat. Tak například mluví o snižování počtu státních úředníků, ale současně zvyšuje počet ministrů. Před volbami slibovala, že nepřipustí žádný lockdown, teď už o lockdownu mluví...

A za druhé, některé z těch deklarací se mi zdají poněkud podivné; jako kdyby příslušné politické strany nevěděly, proč je říkají, a jen je papouškovaly, protože mají naučeno, že takhle nějak „by přece pravicová vláda měla mluvit“. Ale prosvítá z toho, že to je jen naučené frázování, za kterým není pochopení merita věci.

Čím vás tedy budoucí pravicová vláda znejistuje?

Vážně myslíte, že skutečně pravicově smýšlející člověk by vypustil z úst frázi „zvýhodnění soukromého spoření“? Jaké zvýhodnění proboha? Jakmile začne stát něco někde zvýhodňovat, automaticky to znamená, že na to musí odjinud přidat peníze. Jestli stát někde bere peníze a někam jinam je dává, pak to znamená, že přerozděluje. Tedy že bere peníze tam, kde jich je hodně a kde vznikají, a posílá je tam, kde si je z politických důvodů přeje mít, tedy kde jich je málo. To má být pravicové myšlení?

A zakotvení ochrany vody v Ústavě má být co? Nějaký progresivistický zelený ideologický blábol? Ochranu slunce a vesmíru dáme taky do Ústavy? Co taková ochrana má znamenat? Že s vodou budeme muset hospodařit podle nějakých státem vymyšlených pravidel? To znamená, že budeme lidi nutit používat vodu nějakým způsobem? Tedy že je budeme omezovat na jejich majetkových právech a lidé nebudou smět kupříkladu používat své studny tak jako dosud? A omezování majetkových práv

má být něco žádoucího a pravicového?

A tak bychom mohli pokračovat, brát bod po bodu a přeložit si ho do češtiny, aby vyzněla jeho pravá podstata. A najednou zjistíme, že ono se to od kolektivistické levicové politiky vlastně zase až tak moc neliší.

Ministrem financí by se měl stát Zbyněk Stanjura. Bývalý prezident Václav Klaus v rozhovoru pro MF Dnes kritizoval, že jde o člověka, který s financemi neměl nikdy nic společného. „Stanjura studoval na brněnské VUT něco podobného jako pan Bartoš, takže je to vítězství ajťáků, kteří dobývají svět a backgroundová znalost financí tam, bohužel, chybí,“ uvedl. Považujete Stanjurovo chybějící ekonomické zázemí, i kdyby se obklopil schopnými poradci a spolupracovníky, za velký hendikep, když v této pozici už fungovali mimo jiných právník Sobotka, chemik Kalousek nebo právnička Schillerová?

Právník Sobotka, chemik Kalousek a právnička Schillerová ukázali, kam to s veřejnými financemi vede, když je neřídí ekonom. Do stejných končin, které se vulgárně nazývají jednou částí těla, to pravděpodobně povede i pod vedením ajťáka.

Nová vláda neplánuje zavést společnou evropskou měnu. „Euro máme přijmout, až bude výhodné pro ČR, a to zatím není,“ uvedl Zbyněk Stanjura. „Pokud by koalice SPOLU řekla, že nemá politickou odvalu udělat reformy, které jsou před přijetím eura nutné, tak bych to respektoval. Ale věty o nevýhodnosti jsou bohapustá lež, českým firmám by přijetí eura ušetřilo miliardy neproduktivně vyhazované za kurzové zajišťování,“ reagoval viceprezident Hospodářské komory Tomáš Prouza. Jak silným argumentem pro zavedení eura ty ušetřené miliardy pro české firmy jsou?

Byť pan Stanjura nemá ekonomické vzdělání, zde si nechal poradit dobře. Přijetí eura pro ČR výhodné není. Stačí to říci takto: Kdybychom dnes měli euro, měli bychom nulové úrokové sazby. Protože máme korunu, ČNB úrokové sazby zvýšila na 2,25 procenta. Kdybychom měli nulové úrokové sazby, inflaci bychom neměli v příštím roce kolem 7 procent, jak nyní očekáváme, ale blížila by se 10 procentům.

Pan Prouza argumentuje miliardami za kurzové zajištění. Opravím ho. Škrtněme u té číslice zhruba dvě nuly a možná bude někde u skutečných řádů, na kolik zajištění firmy vyjde. Současně s tím, kdybychom měli euro, měli bychom inflaci kolem oněch 10 procent. A víte, jaká částka by tím domácnostem i podnikům svorně zmizela z účtů za rok? Fakt myslíte, že by to bylo v řádu miliard, kterými se ohání pan Prouza? Přidejte k těm miliardám dvě nuly, a možná bude řádově u příslušné ztráty... Takže asi tak.

Momentální vyšší inflace může být jen dočasná a na nynějším růstu platů není nic špatného, protože odráží vyšší produktivitu a pomáhá celé společnosti. Centrální banka by měla být opatrná při zvyšování úroků a vláda by ještě tento a příští rok měla podporovat ekonomiku svými mimořádnými výdaji. To je několik výstupů z rozhovoru [ekonomu Jana Švejnara](#) pro Lidové noviny. Se kterým z těchto jeho závěrů či doporučení byste se neztotožnila a co si myslíte o tom, že čtvrtěční krok ČNB jde hodně razantně proti jeho názoru?

Neztotožňuji se ani s jediným z výroků pana Švejnara. Inflace není a nemůže být dočasná, prostě to není otázka „pár týdnů“. Růst platů vůbec neodráží produktivitu, produktivita jde s anticovidovými opatřeními prudce dolů. Růst platů odráží nesmyslný a uměle navozený stav trhu práce, na němž i v recesi (!) chybějí lidé kvůli variacím na kurzarbeit. Růst platů nepomáhá společnosti, protože je pouze a jen inflační – stačí se podívat na reálný růst mezd. Kdyby centrální banky nezvyšovala úroky,

inflace by byla ještě mnohem vyšší. Vláda ekonomiku svým vyhazováním nikterak nepodpořila, protože se prokazatelně nacházíme v takzvané pasti likvidity.

Ano, krok ČNB je hodně v kontradičce s tvrzeními pana Švejnara. Co si o tom myslím? Holt socialismus byl vždy filozofií přicházející od univerzitních profesorů... A přesto nefunguje.

Zdroj: parlamentnilisty